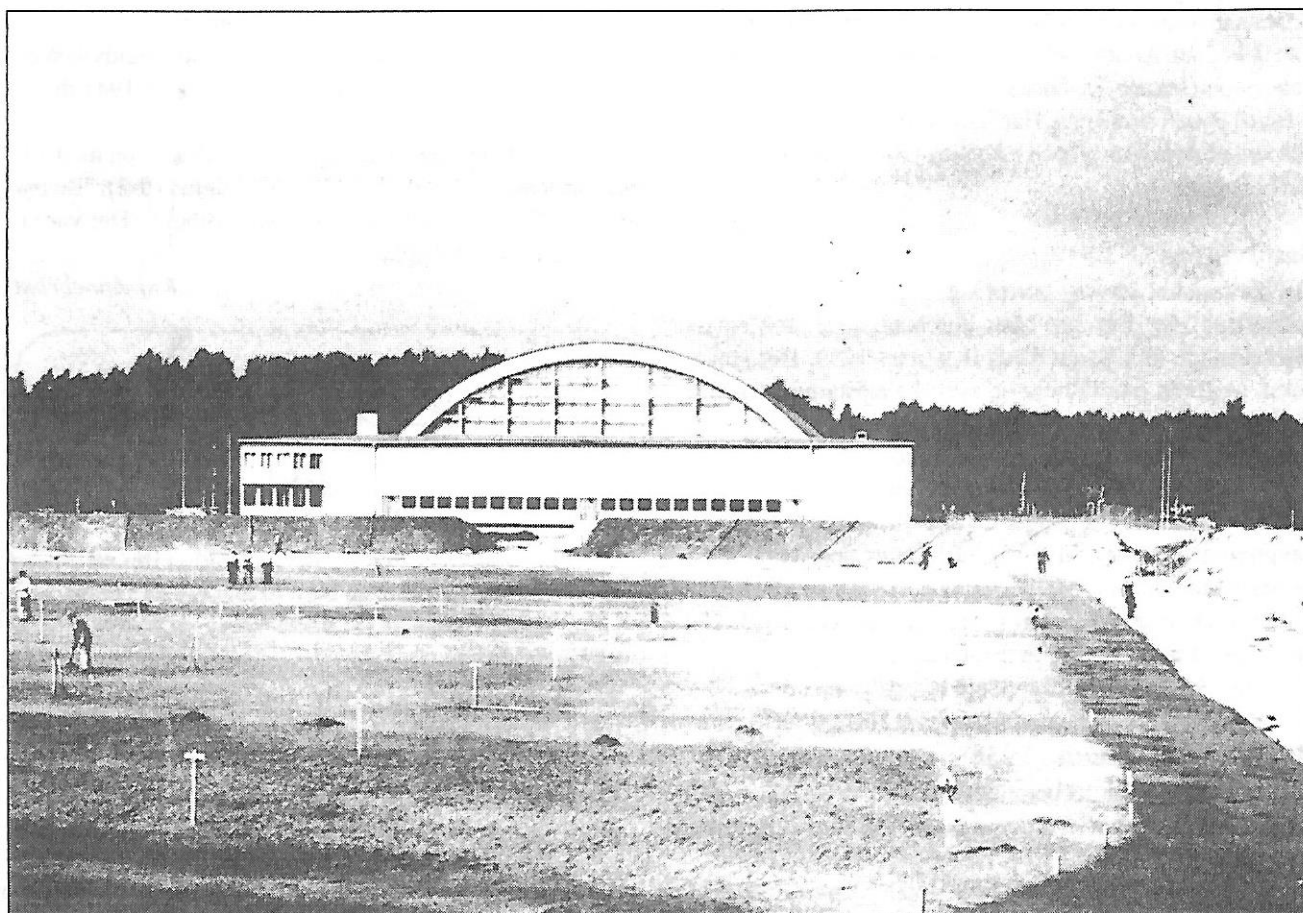

GIHF - Gästrike Idrottens Historiska Förening

Nr 2 november 1997 - Strömsborgsvägen 13, 802 62 Gävle

— Redaktör och ansvarig utgivare: Kaj Annebrant, Sandviken —

Jernvallen 60 år!

Jernvallens fotbollsstadion invigdes 2 juni 1940 efter ett par års mark- och byggjobb. Sandvikens IF spelade i allsvenskan i 21 år med premiär redan 1929 och var bland landets tre, fyra bästa lag de tre säsongerna 1935-1937.

Jernvallen är unik. Den byggdes 1937-1940 av Sandvikens Jernverk, drevs av ägaren i 23 år och såldes 1960 till Sandvikens stad för en krona.

Jernvallen var Norra Europas största idrottsplats. 750-1.000 människor har varje dag tränat, tävlat eller sett idrott på Jernvallen sen 60 år tillbaka.

Omkring 20 miljoner totalt.

Och den anrika idrottsborgen nyttjas väl än i dag.

Nya sporter

Innebandyn har tagit över i A-hallen. Handbollen är på marsch framåt igen efter att ha legat i malpåse. Men de stora, publikdragande stormatcherna är idrottshistoria.

Bruksdisponent Karl Fredrik Göransson lät bygga arenan som en gåva till de anställda och deras familjer. Gåvan hade samband med Sandvikens Jernverks 75-årsjubileum.

Karl Fredrik pejlade först stämningen, lyssnade på vad

idrottsledare tyckte men också på företrädare för andra intressen.

Byggarbetena inleddes i februari 1937.

Idrottshallen skulle vara helt klar 31 december 1937. Det lovade byggmästare Emil Eriksson från Korsnäs. Han höll sitt avtal.

Tennis i juni 1937

I juni var tennisbanorna spelbara.

Redan 19 november invigdes idrottshallen med handboll. Sandvikens IF II mötte Gefle GIK II i en förmatch, som hemmalaget vann med 7-6.

Premiärmålet gjorde fotbollslegenden Bertil Ericsson, "Dansködaren", som var duktig i de flesta sporter, i tennis och ishockey också.

Intendent Ragnar Berglund höll invigningstalet.

SIF I besegrade I 14 IF i huvudmatchen med 14-8. 700 åskådare såg den, och handbollen blev snabbt populär. Många Sandvikensföreningar tog upp nya innesporten: Sandvikens AIK, Örta, Sandvikens GK, KFUM och Korpen.

Birger Edlund var tränare för SIF. I A-laget spelade Rune Bohlund, Åke Billner, "Märg-Pelle" Pettersson i A-kedjan.

Gunnar Andersson, Nils Berlin och Thure Wickberg höll till i B-kedjan. Andra spelare var Olle Hedström och Torsten Pettersson (senare Tegbäck).

Bertil Bysell stod i mål. Han hade varit eller blev målvakt i alla lagsporter: Fotboll och ishockey i SIF samt Sandvikens AIK i bandy.

Sandvikens IF bäst

SIF blev snabbt ett respekterat lag.

Berlinpolisen, Europas bästa klubbtag, hade problem då laget spelade mot Sandvikens IF i mars 1939. Det gällde också Majorna från Göteborg, svenska mästarna, som fick stryk av SIF i januari 1941.

Ragnar Ansell storspelade i SIF-målet-

- Allsvensk klass, sa göteborgarna om honom.

SIF kvalspelade sex gånger till allsvenskan, men laget föll i avgörande matcher. Men var bäst i Norrland, samt bland de bästa klubbtagen i Mellansverige.

Publikrekordet sattes i en seriefinal mot AIK 1951. Det räknades då in 2.175 åskådare men ska sanningen fram...

Gösta "Snoddas" Nordgren sjöng i pausen.

Boxningslandskamp 1938

I december 1937 var det boxningspremiär i idrottshallen eller sporthallen eller idrottsborgen som den kallades i lokalpressen.

Flera än tusen personer såg Erik "Jerka" Ågren vinna över John Alm från Sandvikens AIK.

En boxningslandskamp mellan Sverige och Tyskland blev en höjdare med 1.760 åskådare i januari 1938. John Alm jämte brodern Oscar var uppe i ringen men förlorade matcherna.

"Det är något amerikanskt över måtten". Det ansåg journalisten och boxningsoraklet Glokar Well, imponerad av Jernvallens idrottshall rymd och golvytor.

Bowling och bågskytte

I augusti 1938 bildades bowlingklubben Järngänget. Den enda bowlinghallen i Gästrikland var den i Sandviken. I september 1938 avgjordes SM i bågskytte på Jernvallen.

Gunnar Källström, Sandvikens Bågskjutningsklubb, vann.

Bordtennis och brottning lockade många, och på vintern 1939 spelades första ishockeymatcherna på Jernvallen. I premiärmatchen möttes stockholmslagen Nacka och Hermes.

Sandvikens IF spelade mot en Geflekombination och vann trots bara några veckors träning i den nya sporten, som aldrig blivit någon svår konkurrent till bandyn.

SIF spelade sig dock upp till allsvenskan 1944.

En av de tongivande spelarna var Thure Wickberg.

Tennislandskamp 1939

Sverige mötte Tyskland i en tennislandskamp inomhus i januari 1939. Sandvikensbon Åke Wallén var med i dubbeln tillsammans med svenska esset Nils Rohlsson.

"Den pampigaste idrottsanläggningen i Sverige".

Det tyckte konsul Jacob Wennberg, Gävle, på banketten. Han var vice ordförande i Svenska Lawntennisförbundet. Sandvikens TK spelade upp sig i allsvenskan 1940.

Sandvikens Gymnastikavdelningar bildades 1937-1938. Och med Jernvallens idrottshall fick gymnastiken chans att visa upp sig för en stor publik. Redan 3 mars fick Sandvikensborna se en trupp kvinnlig ungdom.

Den leddes av Svea "Halkan" Hallgren.

Sofiaflickorna med Maja Carlquist gästade Sandviken en gång 1939 och en andra gång 1940. Och våren 1941 drogs traditionen SGA:s våruppvisning i gång.

2 juni 1940 invigdes Jernvallens fotbollsstadion med allsvenska matchen Sandvikens IF och Sleipner (0-2). "En enkel och värdig högtidlighet men svag fotboll". Det var en rubrik i Sandvikens Tidning.

Kaj Annebrant

Zacka är död

Gunnar "Zacka" Zackrisson har avlidit efter en längre tids sjukdom. Han blev 76 år. Och han hade glädjen att i vintras se sitt SAIK vinna ett tredje SM-guld i bandy.

De två första, 1945 och 1946, hade han själv stor del i. Han var påtagligt märkt av sin sjukdom, när han 24 april i år i Gävle tog emot

Gästrikheidrottens

Historiska förenings

diplom för mångåriga,

stora insatser inom idrotten.

Han föddes 1921 och spelade sin första

fotbollsmatch för SAIK i maj 1935

på Västanbyns idrottsplats.

Han debuterade tidigt i A-laget och tycktes orka med hur mycket som helst året om.

Zacka spelade SM-finaler i bandy

1940-1941, 1945-1946 och 1950.

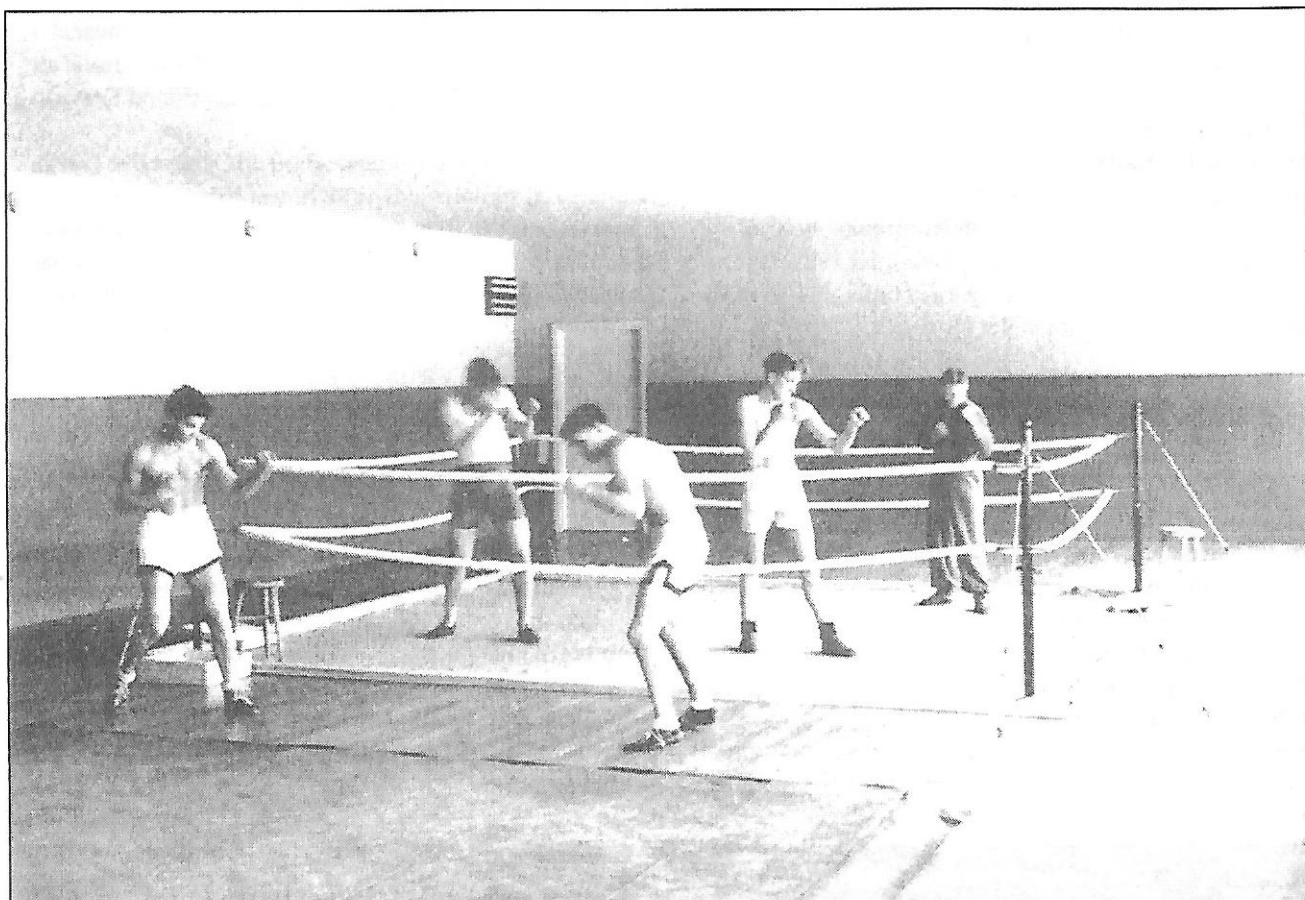
Han var Stor Grabb i bandy efter fem landskamper.

Som 32-åring fick han våren 1954 vara med och föra in SAIK i fotbollens finrum - allsvenskan.

Och han blev själv allsvensk.

Jernvallens idrottshall invigdes 19 november 1937, och i januari 1939 spelades en landskamp mot Tyskland där. På 1940-talet var Jernserven med svensk elit en stor succé.

Boxare och brottare, som varit med i Sandviken AIK, bildade specialföreningar, när Jernvallen hade tillkommit. Men de var hyresgäster i samma lokal i idrottshallen.

Ordföranden har ordet

Efter drygt sju års verksamhet saknar vi den breda kontakten mellan GHIF och delar av den övriga idrottsvärlden i Gästrikland.

Visserligen ökar antalet medlemmar något och det delas ut diplom till klubbar och förtjänta ledare, men det finns stora vita fläckar. Det är framförallt i de olika specialdistriktsförbunden och Gävleområdet, som vi hittills har haft dålig kontakt. Här har naturligtvis vårt förbund stort ansvar med information. Men **varför blir vi ej tillfrågade om medverkan** i olika möten och arrangemang?

Efter en första kontakt med förbundets kansli, kommer vi att **lägga upp en plan** för att successivt öka samarbetet.

Det gäller att få rätt människor, som har känsla för de his-

toriska värdena. Jag upprepar därför vikten av att inom resp. organisation **utse ansvariga personer** för arkivering m.m.

Ett undantag är Idrottsrådet i Sandviken, som vi har en "rullande kontakt med genom bred representation i GHIF:s styrelse".

Efter en **lyckad studieresa** till Stockholm med tre olika besök, planerar vi nu studieresor till något av granndistrikten för att se, lära och få kontakt.

Vår stora uppgift: **boken om gästrikedrotten**, från begynnelsen till år 1950, har kommit in i ett avgörande skede. Förhoppningsvis blir den färdig i början av nästa år.

Nu gäller det att kämpa vidare!

Helge Rask

Hänt sen sist

Gästrikedrottens Historiska Förenings styrelse gjorde tisdag 17 juni en bussutflykt till Stockholm. Idrottsantikariatet i Vällingby var första målet för oss.

Där togs vi emot av chefen Sivert Zacharoff.

I den nya lokalen intill Strömbergs Idrottsböcker finns mycket som speglar svensk och internationell idrottshistoria. Allt det berättade Sivert om, medan vi bjöds på kaffe med bröd.

Rekord-Magasinet från 1940-talet kostar nu 30 kronor. Böcker, tidningar, affischer, program och teckningar finns i ett stort urval, och vi gjorde några fynd med gästrikanknytning.

Andra målet var Riksidrottsmuséet, Globen. Där visades vi runt av chefen Karl Örzan. 100-årsjubilerande Hammarby IF:s historia tog vi bland annat till oss.

Föreningen har givit ut en fin jubileumsbok.

Tyvärr har Riksidrottsmuséet av ekonomiska skäl flyttats ut på Östermalm intill restaurang Jakthornet, där vi stannade till på tredje och sista målet för dagen.

Källarmästare Manuel Vargas har skapat ett eget löparmuseum, där våra stora gästrikar, Henry Eriksson, OS-guld på 1500 m i London 1948, och Valter Nyström, bragdman 1952, finns med.

Vi såg även Anders Gärderuds guldmedalj från OS 1976, och det senaste tillskottet, Ludmilla Engqvists guldskor.

Styrelsen fick många goda idéer med sig hem.

Ett mörkt minne blev pyromanbrända Östermalms Idrottsplats.

Jag, Kaj Annebrant, har privat besökt Idrottsmuséet i Lugnet, Falun, och i Helsingborg. Visiten i Falun visade att det genom alla tider funnits idrottskontakter med Gästrikland.

Fotbollen och friidrotten vandrade in till Dalarna från Gävle. Skidintresset stimulerades av tävlingen Falun-Gävle 1897.

Kostnader för att driva ett idrottsmuseum avskräcker dock. Vårt initiativ att bygga in idrottshistoria i anläggningar har större möjligheter att hållas levande med lägre kostnader.

Kaj Annebrant

Vi var ute på stan

Sandvikenavdelningen av GHIF medverkade i Stora Träffen 26-28 september. Årets tema för köpaktiviteten var Jernvallen – som firar 60 årsjubileum.

Intervjuer och ett fotbollskafé i Old Clan Inn, Folkets Hus, blev mycket uppskattat. Vi ordnade även en tävling Tio elitidrottare och tio idrottsgrenar.

Vår ordförande Helge Rask delade ut föreningens diplom till 75-årsjubilerande Högbo AIK och bowlaren Olle Fors.

Äldst i intervjufällan var Eric Lindholm, 88 år, som var med och såg till att Sandvikens Gymnastikavdelningar bildades 1937-38.

I fotbollskaféet medverkade både SIF:are och SAIK:are och de mindes det glada 50-talet med storpublik på Jernvallen. Arne Hodin, Lennart Andersson, Nils Åhman, Yngve Berglund, Sigge Kihlström och Pecka Pettersson har mycket att berätta.

Kaj Annebrant

Vinnare i vår och Kultur och Fritids Tio idrottshjältar – tio grenar:

Boken om Jernvallen: Ingrid Oskarsson och Lars Hodin, Mora.

Tre tredjepriser, badbiljetter: Inga Hagström, Einar Olsson och Pär Törnblom.

Jernvallen 60 år

Tisdag 18 november ordnar vi

tillsammans med kommunen en idrottsfest i Jernvallens idrottshall som invigdes 19/11 för 60 år sen med handboll.

Då SAIK Bandy spelar mot Hammarby på Jernvallen den dagen tvingas vi tidigare lägga firandet av idrottshallen, men det får en fortsättning i anslutning till allsvenska bandymatchen.

Jubelprogrammet inleds med Öppet Hus i alla lokaler. Bowling, bågskytte, tyngd- och styrkelyftning, bordtennis, innebandy...

Kom och mingla i den anrika idrottshallen och minns!!!

Ett idrottskafé med före detta aktiva och ledare ordnas. Kaj Annebrant intervjuar, och programpunkten inramas av musik.

Boken om Jernvallen säljs till specialpris. Fin julklapp!

En mindre bildutställning från flydda dar finns i foajén.

Festtalet hålls 18.25 i A-hallen. Det följs av en aktivitet, troligen en handbollsmatch mellan ungdomar. I pausen blir handbollshjältar från 1930- till 1960-talet presenterade.

Klockan 19 Jernvallen på 1940- och 1950-talet

Sven Karlsson och Kaj Annebrant lockar fram minnesbilder av en kändisskara idrottsprofiler. Sen bjuds alla på kaffe, dryck i foajén och under tre kvarts timme är det fritt för eget snack.

Klockan 20.15 Sandvikens idrottsråds

ordförande Lars Blomgren delar ut Mästarämnet 1997-98.

20.20 Jernvallen inför 2000-talet med Mats Öström, kultur- och fritidschefen, med flera. Frågestund med chans att ställa de ansvariga mot väggen.

Våra medlemmar är särskilt välkomna, men vi hoppas att alla som har minnen från Jernvallen kommer till nostalgikvällen i november.

Anteckna:

Jernvallen 16.30 - 21.30 18 november!!!

Kaj Annebrant

Högbo AIK 75 år

Högbo AIK med stora framgångar inom många idrotter firade sitt 75-årsjubileum lördag 25 oktober

I längdskidåkning, skidbudkavle, fotboll, orientering, friidrott har grönvita HAIK gjort sig känt i hela Sverige. I skid-SM 1935 kom stafettlaget Ingvar Bergkvist, Albin Söderberg, Nils Ågren sexa och klubbens namn nämndes för första gången i radion.

Den som gjorde det var Sven Jerring.

Klubbens första skidtävling hölls 4 februari 1923.

Femton år senare byggdes en skidbacke, som levde i tio-talet år. Och första SM-guldet hemfördes 1947 i skidbudkavle med bland andra Nils Ågren och Ingvar Vikstrand i laget.

Bengt Ågren blev svensk juniormästare i orientering 1957. I början av 1980-talet erövrades flera SM-guld i stafett samt

lag av klubbens längdskiddamer. Gunnel Mörtberg åkte till sig tre individuella medaljer 1984 och hade del i stafettsegern.

Kristina Olzon och Ing-Marie Carlström var med i stafetten. Herrjuniorerna Lars Tysklind, Thomas Hedén och Jonas Bauer vann JSM i stafett 1984.

Johan Dahl och Ronnie Löf är några av distriktets bästa i både längdskidåkning och löpning, det år klubben fyller 75 år. Och i höst har fotbollslaget kämpat till sig en plats i en högre serie. Högbo AIF har som bäst spelat i division III.

Högbo AIK bildades 1 april 1914.

Det blev till HIF och 1920 slogs föreningen ihop med SAIK till en Högboavdelning. En ny klubb var IK Vesta, som bytte namn 1 oktober 1922 till Högbo Allmänna Idrottsklubb, HAIK.

Som nu är Sandvikens stads sjätte äldsta idrottsförening.

Kaj Annebrant

Lennart "Klangen" Andersson

har fått ett av Sandvikens kultur- och fritidsnämnds stipendier 1997
för engagerat arbete i bland andra vår förening, Sandvikens AIK och Smedsgårdens Vänner.

Han har ägnat många timmar åt att samla fotografier.

Vi gratulerar Klangen för ett gott arbete!

Klangen, till vänster, Sigge Kihlström, Inga-Lisa Eriksson, Helge Rask, Anders Eriksson, Manuel Vargas, Folke Holmgren, Bruno Moström och Bert Johansson i Vargas löparmuseum.

Helge Rask till vänster, Bengt Elmsved, hedersordförande i Högbo AIK, och Ingvar Vikstrand under Stora Träffen-dagen. Rask delade då ut vår förenings diplom till HAIK.

Bruno Moström, till vänster, Gunnar Zackrisson, Folke Sundmark och Lennart "Klangen" Andersson med diplom under GIHF:s årsmöte i Andersberg 24 april.

IFK Gävle 100 år

IFK Gävles historia började officiellt 12 mars 1897, då ett antal av dåtidens "sportintresserade" bildade IFK Gävle.

Initiativtagare till föreningen var en 17-årig yngling Gustav Hedling.

Medlemmarna rekryterades bland andra från Gävle Läroverk och Gefle IF.

I mars månad första året ordnades en skidtävling och i april en "Wärtäfling" i höjd- och längdsprång, löpning 150 m och en engelsk mil samt salongsgevärsskjutning. Segerresultaten blev: Höjd 1,41, längd 4,32, 150 m 21 sek. samt engelsk mil 6 min 1 sek.

Friidrotten som tidigt stod på IFK Gävles program hade en verklig storhetsperiod vid seklets början.

I OS 1900

Vid olympiaden i Paris deltog Isaac Westergren i löpning 60 m och 100 m samt Tore Blom i höjd- och längdhopp.

Vid Stockholmsolympiaden 1912 deltog Nils Frykberg på 1500 m samt 3000 m laglöpning och Erik Almlöf i tresteg.

Även vid olympiaden i Antwerpen 1920 deltog IFK:are från Gävle; Erik Almlöf tresteg, Rolf Franksson längdhopp, Göran Hultin 110 m häck samt Sven Krokström 200 m och stafett 4 x 400 m.

Efter några lugna decennier började en ny storhetsperiod för IFK Gävles friidrott, som på 1940-talet hade ett "långlöparstall" som vann ett flertal SM-guld i både ban- och terränglöpning. I detta "löparstall" ingick Gustav Östling, Karl Larsson, Henry Norrström, Gunnar Evaldsson, Erik Frisk och Valter Nyström. Vidare kan nämnas att Östling och Norrström 1952 löpte maraton vid OS i Helsingfors.

Även vintersport

IFK Gävle har även varit aktiva i vintersporterna. 1905 introducerade IFK bandysporten i Gävle. Första matchen

spelades med 7-mannalag från IFK Gävle och Gefle SGF. IFK vann med 2-1. Matchen spelades på dammen – Gavleån – vid Boulognerskogen.

1907 spelade IFK Gävle SM-final i bandy mot IFK Uppsala. Bandylegenderna från Uppsala vann med 4-1.

Finalmatchen var historisk, då en trio IFK:are för första gången använde specialkonstruerade bandyrör. IFK:arna var även först på ett annat område genom att forma den första bandybollen. IFK-bröderna Hans Jakob och Ruben Mattson var upphovsmännen.

IFK hade även en internationellt känd konståkare i Rickard Johansson som vid OS i London 1908 erövrade en silvermedalj.

IFK Gävle var även med då ishockeyn introducerades i vårt distrikt.

Andra sporter som föreningen haft i sin verksamhet är orientering, skidåkning, handboll och bordtennis.

Landslagman i fotboll

Den sport som 100-åriga IFK Gävle nu har i sin verksamhet är fotboll. IFK var med från början och 1909 hemförde föreningen sitt första DM-guld. Under en period från 1908 - 1917 spelade IFK sex DM-finaler och erövrade tre DM-guld.

Den förste gästrike som fick dra på sig landslagströjan var IFK-aren Sven Pettersson, som 1911 spelade back i svenska landslaget. En välkommen 100-årspresent fick IFK, då A-laget till jubileumsåret kvalificerade sig till div. II.

IFK Gävle kan se ljuset på framtiden när det gäller fotbollsverksamheten. Föreningen har bra ledare och brett spelarmaterial både på dam- och herrsidan samt arbetar framgångsrikt med ungdomsfotbollen.

Anders Eriksson

IFK-ARE I TÄTEN

FURUVIKSRUNDAN är ett 25.000-meterslopp för landets långträdare, en del utländska stjärnor brukar också delta, som IFK årligen arrangerar tillsammans med Arbetarbladet och AB Furuviksparken. Den här bilden är hämtad från 1949 års Furuviksrunda och här ses blivande segraren Gösta Leandersson dra för fullt före IFK-arna Gustaf Östling — i mitten — och Henry Norrström.

Falun – Gävle på skidor

För 100 år sedan var Gävle centrum för utvecklingen inom svensk skidsport. Några av landets bästa skidlöpare fanns i staden.

Den 21 mars 1893 åkte den duktige Emil Matton med ny teknik förbluffande fort i en tävling i Gävle. Särskilt gott driv hade han i uppförbackarna. Han förvånade alla, eftersom han använde två stavar!

I år är det precis 100 år sedan det dramatiska och burleska loppet över 95 km gick från Falun till Gävle. Tävlingen är väldokumenterad, men även sägenomspunnen.

Februari hade 1897 varit kall och idealisk för skidåkning.

Lördagen den 20 februari slog det om till töväder och regn. Trots usla förhållanden startade i morgonmörkret klockan 4.55 trettiosju övermodiga efter en grundlig läkarundersökning av professor Henschen från Uppsala.

Snölösa åkrar och ängar väntade vid Storvik dit loppet gått efter isiga körvägar. De ledande norrbottningarna och samerna lade sig att vila i en lada och gav sken av att ha givit upp. Då de lurat till ett slag märkte de att den starkaste smitit ut och var på flykt mot Gävle. Det blev ett herrans liv innan de kommit ut och fått på sig skidorna igen.

De två milen i fotdjup och vattensjuk snömodd över Storjön kändes oändliga. I Forsbacka var körvägen svart av kol och sträv av hästlort. Under rådande förhållanden medgav tävlingsreglerna promenad eller språngmarsch mot Gävle under förutsättning att skidor och stavar medfördes.

Till sist skimrade ljuset över Gustavsbro i Gävle. Lappar och norrbottningar störtade först i mål. De fyra första inom samma sekund, men fjällsamen Kuoljok från Jokkmok trängde sig något före de andra i tumultet på mållinjen. Tjugotre minuter senare kom nästa löpare.

Längs infarten till målet hade stora skaror samlats i spänd förväntan på de duktiga Gävlelöparna. En samtida idrotts-

reporter fanns på plats i fackelskenet, kvällsmörkret och ruskvädret.

"Då vår egen Robert Carrick som nr 8 löpte in brast bifallsstormen lös, som aldrig tycktes vilja sluta. Skidbindslet hade gått upp tre gånger och således hindrat honom."

Carrick sprang i mål med skidor och stavar på axeln 13 timmar och 51 minuter efter starten i Falun.

Sanning eller sägen säger att stadsbud hade lejt av borgerskapet för att dröja kvar och hälsa de sista i mål. Ett elakt rykte gick att officerarna Drake och Wiman dröjde därför att de tagit slut och stannat för att spisa en bättre middag i Storvik. Sanningen var att de passat på att besöka en officerskamrat som låg sjuk på Kungsgården i Storvik. Fyra minuter före maxtid tog sig löjtnant Wiman i mål klockan nio minuter före midnatt efter att i 18 timmar och 56 minuter ömsom åkt skidor, sprungit och promenerat i töväder och regnusk.

Redan dagen därpå var ett distanslopp 30 km i Gävle planerat för skidlöparna som sent omsider plågade och slitna tagit sig i mål. Tävlade som publik var säkert tacksamma och hade förståelse för att det blev inställt.

En av dem som var med kunde på gamla dagar ge besked, minnas och klokt konstatera om strapatserna och prestationen:

"Jag vill framhålla vad norrbottningarna denna gång åstadkom av mästerlig bragd på denna osedvanliga och aldrig upprepade långdistans. Minnet av denna tävling har ej förbleknat, och jag känner alltjämt en glad tillfredsställelse över att fått vara med och visa, att skidan först och främst var och är ett förnämligt fortskaffningsmedel men också ett ypperligt redskap som förmår dana kraft och uthållighet - egenskaper som kunna bli till fromma för land och folk."

Bo Nordlund

Jädraås AIK 70 år

Jädraås AIK fyller i år 70 år. Men man hade en föregångare i Jädraås IF från 1919 men som upplöstes 1925 mycket på grund av att neddragningar av driften vid hyttan och smedjan som gjorde att många ungdomar blev arbetslösa och flyttade från orten.

Idrottsintresset vaknade på nytt 1927 då Jädraås AIK bildades med fotboll, allmän idrott, boxning och gymnastik på programmet. De två senare endast på klubbnivå.

Fotbollen har varit dominerande nästan utan uppehåll under åren. "Sahara" var smeknamn på sandplan man hade från start fram till 1940.

Skidsporten är den gren som gjort Jädraås riksbeaktad. Framgångar började 1967 då man erövrade 19 DM-medaljer. Tio år senare blir det liv på toppnivå främst med ungdomar och 1978 tar man hem 30 segrar. Toppen är Lars-Erik Ramström som vann två ungdoms-SM och senare blev landslagsman på seniorsidan dock ej i JAIK:s färger.

Klubben kan skryta med att ha Sveriges äldsta korporationsstafett med start 1940-talet och som körs fortfarande.

Jädraåsloppet som körs i samband med Jäderfors SK är riksbeaktad och som samlat sverigetoppåkare.

Orienteringen får fart i klubben 1947 där främst Backlund är namnet genom bröderna Erik, Folke och Karl-Gunnar. Främsta merit Folke sexa vid SM 1952. 1961 går man samman med Åmots orienterare. 1980 byggdes Fritidsgården som man är stolt över.

Redan från start byggde man en dansbana och ordnade fester för att finansiera verksamheten. Många minns säkert festkvällar med upp till 2000 besökare och med uppträdande av många av Sveriges främsta artister.

Klubben tycks följa med sin tid och man har bildat innebandysektion i år. Annars präglas Jädraås AIK av stor sammanhållning och suveränt frivilligt arbete genom åren. Som en man sa: "Här jobbar man med idrotten under ljus tid på dygnet. Kvällar ägnas åt att tillverka saker för lotterier och auktioner och i regel ropar man själva in alstren".

Firade gjorde man 1 november.

Bert Johansson

Ockelbo Skidklubb 75 år

För idrottsklubbar med lagsporter på sitt program brukar det sällan bli pengar över till individuella sporter. Så var det inom Ockelbo IF som hade skidsporten på sitt program men när vintern kom fanns det inga pengar till skidåkarna.

Nu fanns det skidentusiaster på orten som bröt med OIF och bildade specialklubb Ockelbo Skidklubb 16 april 1922.

Pengar till verksamheten tillkom genom sommarfesten Näsbacken och under vintern samkväm på Godtemplargården.

En poäng är att Ockelbo Manskör bildades på initiativ av föreningen. 1929 bildades en skidsektion för Gammalboning-Jädraås som bidrog med flera goda åkare, mest känd Gösta Eklund. Sektion fick man i Åmot 1931. En känd åkare var Herbert Södergren som kom till klubben 1931 och vann SM klass 2 i Umeå. Herbert kom sexa i Vasaloppet 1933.

Herbert Södergren dominerade både i distriktet och nationellt. Nu vann OSK Storviksstafetten för första gången, förutom Södergren Valdemar Bodell, Nils Carlsson och Gösta Eklund. Segrar som upprepades flera år i följd och två vandringspriser togs hem.

Framgångar har det varit i Vasaloppet. Kurt Wigert var sexa 1969 och klubben tog andra lagpris och förutom Wigert fanns Jan Sjöblom och Birger Larsson med i laget. Året därpå var man också lagtvåa och 1971 trea.

Kända framgångsrika åkare var Helge Klang och Martin Karlsson.

På damsidan har det varit sparsamt och först 1967 tog trion systrarna Anita och Ingela Pettersson samt Ulla Kron första DM i stafett både för juniorer och seniorer. Men stor framgång var Helena Sundbergs ungdoms-SM silver 1995.

En höjdpunkt var 1967 då man invigde elljusspår med ryska landslaget på plats och flera svenska landslagsmän.

Ockelbo skidklubb är känd genom sina tävlingsarrangemang främst då Rönnsälloppet. Flera av Sveriges elitåkare har deltagit här. Vi kan nämna Sixten Jernberg, Bjarne Andersson, Janne Stefansson, Rolf Rängård (senare idrottsminister) med flera världsstjärnor.

Firar sitt jubileum gör man för allmänheten med Öppet hus och en utställning.

Bert Johansson

I FÄDRENS
Spår
Jan Lindroth

Intresset för att utforska
"sin egen bit" av den svenska
idrottshistorien har funnits länge

Många är de jubileumsskrifter
som sett dagens ljus

Men många föreningar
saknar fortfarande dokumentation
av sin historia

Ta kontakt med

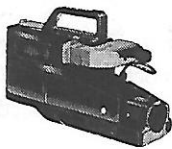

så vi kan diskutera hur vi dokumenterar
vår förening på bästa sätt

SISU Gästrikland har till sitt förfogande en
handledning I FÄDRENS SPÅR av Jan Lindroth
som hjälper dig tillrätta i idrottshistorien

Samla några intresserade i Din förening,
starta en studiecirkel i
"Min förenings idrottshistoria"

Kontakta Jan Hovdebo Tel. 026- 65 72 54

Vi behöver hjälp!

*Vi har en fin videoutrustning i Gävle
och en bandspelare i Sandviken*

Men vi behöver medarbetare som kan hjälpa fotografera och/eller intervjua aktiva och ledare.

Vi behöver även hjälp med redigering.

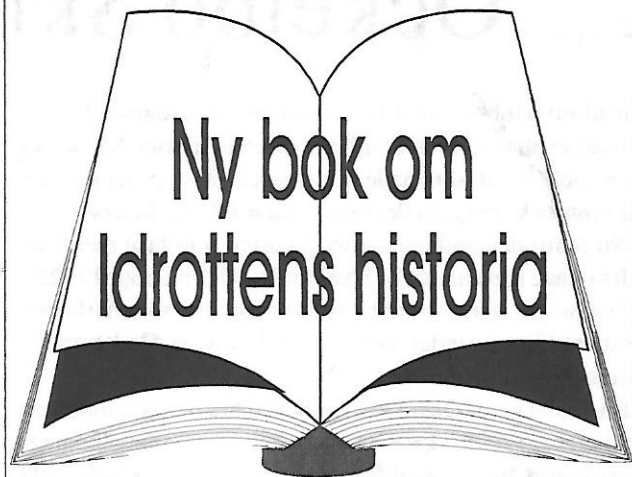
Gästrikaidrottens Historiska Förening, bildad 1990

Ordförande Helge Rask, Valbo, *vice ordförande* Anders Eriksson, Gävle, *sekreterare* Bo Nordlund, Gävle, *kassör* Rune Holmgren, Storvik.

Ledamöter: Kaj Annebrant, Sandviken, Inga-Lisa Eriksson, Hofors och Bert Johansson, Ockelbo.

Adjungerade ledamöter: Lennart Andersson, Bruno Moström, båda Sandviken, och Jack Jakobsson, Hofors.

• Under 1998 ska GIHF tillsammans med Gästriklands Kulturhistoriska förening ge ut boken Gästrikaidrotten före 1950.

–SEXTIO SPÄNNANDE ÅR– "Boken om Jernvallen 1937-1997"

Den omfattar 320 sidor och drygt 300 bilder.

Ett personregister med 1.600 namn,
dessutom ett med många smeknamn, finns.

Omslagsbilden i fyrfärgstryck togs när Arena Jernvallens bandystadion invigdes i december 1992.

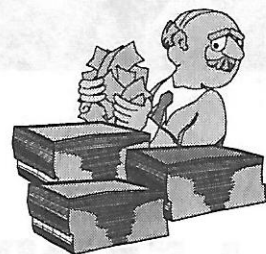
Kultur och Fritid, Sandviken, är förlag.

Boken säljs genom bokhandeln och kostar 339 kronor.

Författare: Kaj Annebrant. Layout: Bernt Stenmark.

Kassörens ruta:

Glädjande nog stiger medlemsantalet
om än i långsam takt. Kommunvis ser fördelningen ut enligt nedanstående:

	Enskilda medl.	Föreningar	Obet. årsavg. 1997
Gävle	45	5	7
Hofors	18	1	0
Ockelbo	14	0	3
Sandviken	70	6	9
Övriga utanför Gästrikland	4		1
Summa	151	12	20

Som Du ser finns det plats för många fler medlemmar och ser gärna att Du hjälper till med värvningen.
Årsavgiften 50 kr för enskild medlem och 100 kr för förening bör ej avskräcka.

Postgiro 81 60 67-3

Ring Rune Holmgren, tel. 0290-108 64 • Skriv till Furuvägen 27, 812 31 STORVIK.